

**UCHWAŁA NR LV/327/22
RADY GMINY ŚWINNA**

z dnia 8 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Świnna na lata 2022 - 2026**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn.zm.)

Rada Gminy Świnna u c h w a l a, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Świnna na lata 2022-2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świnna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodniczący Rady Gminy
Świnna

Kazimierz Dziki

Załącznik do uchwały Nr LV/327/22
RADY GMINY ŚWINNA
z dnia 8 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE ŚWINNA
NA LATA 2022 - 2026**

ŚWINNA 2022 ROK

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Definicje przemocy.....	3-4
III.	Podstawy prawne programu.....	4-5
IV.	Instytucje świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	5
V.	Adresaci programu.....	5
VI.	Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.....	5-9
VII.	Cele programu.....	10-13
VIII.	Realizacja Programu.....	13-14
IX.	Zakładane efekty realizacji programu.....	14
X.	Źródła i formy finansowania programu.....	14-15
XI.	Monitoring programu.....	15
XII.	Sprawozdawczość.....	15

I. Wprowadzenie

Gminny program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Świnna na lata 2022-2026 zwany dalej „Programem” jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programów na lata: 2014-2016 oraz 2017-2021.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy we współpracy między instytucjami, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2021r. poz.1249), która określa dla samorządu następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Świnna ma charakter długofalowy i w miarę potrzeb i sytuacji społecznych może ulec zmianom i udoskonaleniom.

II. Definicje przemocy

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pojęcie przemocy definiuje jako jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działania naruszające prawo lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i życia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym.

Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- **przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań, zasinień, a także popychanie, odpychanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, między innymi przez wyśmiewanie poglądów religijnych, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczenie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczenie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokorzenie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, itp.

- **przemoc seksualna** – polega na wymuszeniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie jest to osoba 15 letnia, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej. Każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na ten kontakt seksualny.
- **przemoc ekonomiczna i zaniedbanie** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy, między innymi odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną) itp.

Przemoc składa się z trzech następujących po sobie faz:

- **faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych;
- **faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji;
- **faza miodowego miesiąca** – jest to faza skrucy ze strony sprawcy okazywania żalu, która jednak, bez specjalistycznej pomocy, kończy się nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy.

Konsekwencją u osób dorosłych poddanych długotrwałej przemocy jest wystąpienie poważnych problemów fizycznych i emocjonalnych. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należy: poważne obrażenia ciała, doprowadzenie do depresji, stresu, niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju i strachu.

Na poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci, które są bezpośrednimi ofiarami lub świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych, przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych. Dzieci będące ofiarami wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, poczucia osamotnienia, myśli samobójczych, zaburzenia snu, nadpobudliwości, agresji i obniżenia samooceny. Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta lub w jego dorosłym życiu. Zgodnie z art. 207§ 1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podejmowanie planowanych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

III. Podstawy prawne programu:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r. poz.2268)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz.1119).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2020r. poz.1359).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz.1245).

Program powiązany jest z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świnna,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

IV. Instytucje świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świnna:

Przedstawiony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, obejmuje Gminę Świnna na terenie której działają:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej - (pracownicy socjalni, asystent),
2. NZOZ GPL - „Lekarz Rodzinny” w Pewli Małej - (lekarze i pielęgniarki),
3. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świnna,
4. Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy Świnna,
5. Placówki oświatowe działające na terenie Gminy - (dyrektorzy szkół, pedagodzy, wychowawcy i nauczyciele pracujący w zespołach szkolno-przedszkolnych),
6. Kościół - (duchowni),
7. Organizacje pozarządowe - (kluby sportowe, stowarzyszenia i fundacje),
8. Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej.

Instytucje współpracujące w świadczeniu pomocy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu - (psycholodzy, mediatorzy, terapeuci, koordynatorzy),
2. Sąd Rejonowy w Żywcu- (sędziowie, kuratorzy zawodowi, społeczni),
3. Prokuratura Rejonowa w Żywcu- (prokuratorzy)
4. Ośrodek Leczenia Uzależnień w Żywcu- (psychiatrzy, terapeuci, psychologowie)
5. Komisariat Policji w Jeleśni- (komendant, dzielnicowi, funkcjonariusze pionu kryminalnego)

V. Adresaci programu:

Program skierowany jest do:

1. Ofiar przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonków, rodziców, partnerów, osób starszych, niepełnosprawnych),
2. Osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
4. Społeczeństwa lokalnego (mieszkańców gminy Świnna).

VI. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki opracowane na podstawie danych zebranych w ramach prowadzonych procedur „Niebieska Karta”

na terenie Gminy Świnna w okresie od 1 stycznia 2017r. do 31 października 2022r. Tabela poniżej pokazuje liczbę „Niebieskich Kart” założonych w rodzinach w związku z podejrzeniem stosowania

przemocy oraz przedstawia instytucje, przez które zostały one założone. W większości przypadków „Niebieskie Karty” zakładane są przez Policję, na drugim miejscu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej i pracownicy socjalni, którzy korzystają z tego narzędzia, pojedyncze formularze napływają z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu i Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy z innych miejscowości.

Tab. Nr 1. Liczba założonych „Niebieskich Kart”:

Liczba „Niebieskich Kart” założonych przez: W latach:		Świnna	Przyłków	Trzebinia	Pewel Mała	Pewel Ślemieńska	Rychwałdek	ogółem
POLICJA	2017	8	1	5	8	3	0	25
	2018	10	1	8	2	6	5	32
	2019	7	0	7	4	4	2	24
	2020	14	2	7	5	5	2	35
	2021	5	0	3	1	4	1	14
	31.10.2022	0	0	1	1	13	0	15
GOPS	2017	1	0	0	2	1	0	4
	2018	0	0	2	0	1	0	3
	2019	0	0	0	0	1	1	2
	2020	0	0	1	0	0	0	1
	2021	0	0	1	0	0	0	1
	31.10.2022	0	0	0	0	0	0	0
PCPR	2017	0	0	0	2	0	0	2
	2018	0	0	0	0	0	0	0
	2019	0	0	0	0	0	0	0
	2020	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0
	31.10.2022	0	0	0	0	0	0	0

Tabela numer dwa obrazuje liczbę i rodzaje działań podejmowanych w kolejnych latach przez Zespół w celu pomocy rodzinie dotkniętej przemocą. Działania skierowane są zarówno do sprawców przemocy jak i osób będących ofiarami przemocy.

Tab. Nr 2. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowane w związku z przemocą w rodzinie:

Działania Zespołu:	2017	2018	2019	2020	2021	01.01. 2022- 31.10. 2022
1. Liczba „Niebieskich Kart” formularzy „A” (które wpłynęły do Zespołu)	32	35	28	36	15	15
2. Liczba „Niebieskich Kart” formularzy „C” (wypełnionych przez Zespół po spotkaniu z ofiarą przemocy)	23	22	21	13	13	9
3. Liczba „Niebieskich Kart” formularzy „D” (wypełnionych przez Zespół po spotkaniu ze sprawcą przemocy)	19	13	16	12	10	5
4. Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 KK	8	5	5	4	0	0
5. Liczba wniosków złożonych do Sądu Rodzinnego o zbadanie sytuacji rodziny w związku z możliwością zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec małoletnich dzieci	9	7	11	6	4	1
6. Liczba wniosków złożonych do GKRPA o przeprowadzenie rozmowy profilaktyczno-diagnostycznej i/lub skierowanie na leczenie odwykowe i/lub na badanie do biegłych sądowych	18	26	21	14	10	8
7. Liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie	0	0	0	0	0	0
8. Liczba osób skierowanych na indywidualną konsultację /terapię psychologiczną do PCPR w Żywcu i/lub Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Świnnej (dane szacunkowe)	13	16	12	9	6	4
9. Liczba pism do Kuratorów Zawodowych o złożenie wniosku w Sądzie w celu orzeczenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego prawomocnym wyrokiem, który nadal stosuje przemoc w rodzinie	2	4	6	7	0	0
10. Interwencje związane z procedurą odebrania dziecka przez pracownika socjalnego w trybie art. 12a ustawy	0	0	0	0	0	0

Tab. Nr 3. Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Świnna

Liczba spotkań Zespołu		
rok	kwartalnych	zwoływanych w trybie interwencyjnym (po wpłynięciu formularza „Niebieskiej Karty” „A”)

2017	4	32
2018	4	37
2019	4	36
2020	4	58
2021	4	18
31.10.2022	4	9

W ciągu jedenastu lat działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podjęto pracę z rodzinami, w których ujawniono zjawisko przemocy i wszczęto procedurę „Niebieska Karta”. Na pewno nie są to wszystkie rodziny dotknięte tym problemem, ponieważ nadal wiele osób nie decyduje się na powiadomienie instytucji, w których mogłyby uzyskać pomoc i wsparcie, często wolą ukrywać swoje problemy w czterech ścianach. Wynika to najczęściej ze zjawiska współzależnienia, kiedy to ofiara obwinia samą siebie o fakt przemocy ze strony osoby najbliższej, usprawiedliwia ją, godzi się na takie traktowanie, nie potrafi sama wyrwać się ze spirali przemocy. Innym powodem dla którego zjawisko przemocy pozostaje nie odkryte jest specyfika małej społeczności jaką stanowi wieś. Ludzie wstydzą się przed sąsiadami, a nawet najbliższą rodziną, nie chcą wyciągać swoich spraw i opowiadać o swoich problemach przedstawicielom instytucji. Istnieje błędne mniemanie, że „przecież dzieci muszą mieć ojca/matkę” nie ważne czy prawidłowo wypełnia on/ona swoje obowiązki rodzicielskie czy zżęca się nad rodziną.

Przemoc przybiera różne formy, nie zawsze jest to przemoc fizyczna, często to przemoc psychiczna – groźby, wyzwiska, poniżanie, wytykanie wad i słabych stron ofiarom przemocy; przemoc ekonomiczna- uzależnienie ofiary przemocy od partnera, który zarabia na utrzymanie; zaniedbania zwłaszcza wobec dzieci, które żyją w atmosferze strachu, awantur, patrzą na złe relacje w rodzinie, uczą się złych wzorców, nie zawsze mają zapewnioną właściwą opiekę i zaspokojone podstawowe potrzeby (ciepły posiłek, warunki do nauki, poczucie bezpieczeństwa).

Analizując przypadki rodzin, objętych działaniami zespołu można stwierdzić, że są rodziny, gdzie przemoc jest zjawiskiem jednorazowym – spowodowanym wcześniejszą kłótnią, czy nierozwiązanymi problemami, w takich rodzinach założenie „Niebieskiej Karty”, przeprowadzenie rozmowy z ofiarą i ze sprawcą oraz zastosowanie odpowiednich procedur /np. dozór dzielnicowego, pracownika socjalnego, zawiadomienie Sądu Rodzinnego gdy w rodzinie są małoletnie dzieci, skierowanie na rozmowę z psychologiem lub mediacje małżeńskie/ powoduje poprawę sytuacji w rodzinie i ustanie zachowań związanych ze stosowaniem przemocy. Zdarzają się niestety i takie przypadki, kiedy w jednej rodzinie zakładanych jest kilka „Niebieskich Kart” w ciągu trwania procedury i w efekcie konieczne jest złożenie zawiadomienia do Prokuratury, jeśli przemoc nadal występuje sprawa kończy się wyrokiem w zawieszeniu, a w drastycznych przypadkach karą bezwzględnego pozbawienia wolności dla sprawcy.

Zdecydowana większość interwencji i sytuacji kiedy zakładana jest „Niebieska Karta” związana jest z występowaniem w rodzinie problemu uzależnienia od alkoholu. To pod jego wpływem najczęściej dochodzi do awantur, przemocy fizycznej i psychicznej, niszczenia mienia. Nadużywanie alkoholu prowadzi do rozpadu rodziny, powoduje demoralizację u dzieci, współzależnienie u bliskich, jeśli w odpowiednim momencie nie podejmie się działań zmierzających do zaprzestania picia przez osobę najbliższą. W takich przypadkach Zespół podejmuje współpracę z Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mającą na celu uświadomienie sprawcom ich problemu (badanie przez biegłych sądowych) i doprowadzenie do podjęcia terapii przez osoby uzależnione, którymi najczęściej są, a co za tym idzie wyeliminowanie tego czynnika, będącego często główną przyczyną stosowania przemocy wobec najbliższych. Wobec sprawców przemocy stosowany jest też środek w postaci skierowania do udziału w Programie Oddziaływań Korekcyjno-

Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy. Program taki realizuje cyklicznie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu jednak tylko jednostki decydują się na udział i kończą cały cykl.

Ofiary przemocy nie zawsze decydują się na podjęcie współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym, często nie chcą składać zawiadomień przeciw sprawcom przemocy, zeznawać przeciwko nim, pomimo nakładanych na nich zobowiązań nie zawsze wzywają patrol Policji podczas kolejnych awantur. Przy braku współpracy rodziny doprowadzenie do ukarania sprawcy i pomoc ze strony Zespołu jest ograniczona. Ofiarom przemocy proponuje się wsparcie psychologiczno-terapeutyczne, które uzyskać mogą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, a od kilku lat również w Punkcie Konsultacyjnym, który działa przy Urzędzie Gminy w Świnnej. Ta forma pomocy proponowana jest każdorazowo podczas spotkań Zespołu z ofiarami i/lub sprawcami, spora część osób dotkniętych problemem przemocy korzysta z tego wsparcia, jednak dane zawarte w tabeli nr 2 są jedynie szacunkowe, określone na podstawie liczby osób kierowanych przez Zespół.

Ważne jest dalsze podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych mających na celu profilaktykę zachowań związanych z przemocą, informowanie osób nią dotkniętych gdzie mogą uzyskać pomoc i wsparcie, a także współpraca instytucji, które mają działać na rzecz eliminowania zjawiska przemocy, aby osoby dotknięte tym problemem nie bały się o tym mówić i szukać pomocy.

Tab. Nr 3. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej od stycznia 2017r. do 30 czerwca 2022r.

	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.	01.01.2022r. 30.06.2022r.
Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka ogółem:	167	169	160	149	132	92

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są ze względu na trudne sytuacje życiowe osób i rodzin powstałe z przyczyn wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, których te osoby nie są w stanie przezwyciężyć przy wykorzystaniu własnych możliwości, uprawnień i zasobów.

Celem skutecznego reagowania na doniesienia o przemocę wyznaczone są w Programie główne kierunki działania dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie tj:

1. kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
2. wypracowanie procedur interwencji wobec ofiar i sprawców przemocy,
3. zbieranie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy,
4. kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów zajmujących się tym zjawiskiem,
5. monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy,
6. zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
7. analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy,
8. wystąpienie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

VII. Cele programu.

Cel główny programu:

ZMNIEJSZENIE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRZEMOCY WOBEC DZIECI ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ OSÓB ZOBOWIAZANYCH I UPRAWNIONYCH DO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY ŚWINNA.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Cel Nr 1.

Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne.

Działania:

1. Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. (zbieranie informacji na temat rozmiaru problemów przemocy w rodzinie) (statystyki GOPS, GKP i RPA, Policji, Szkół, Punktu Konsultacyjnego)
2. Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej nt. przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) poprzez umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych (tablicach informacyjnych, tablicach ogłoszeń)
Przygotowanie informacji nt. instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy itp. i umieszczenia jej na stronie internetowej Gminy i GOPS.
3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobu radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników.

Realizatorzy :

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Świnna
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świnna
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu
- Komisariat Policji w Jelesni

- Placówki oświatowe z terenu Gminy
- NZOZ GPL Lekarz Rodzinny s. c. (ośrodek zdrowia)
- Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej
- Kościół (duchowni)

Wskaźniki:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”
- liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych
- liczba udzielanych informacji, porad i konsultacji
- liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych

Cel Nr 2.

Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

Działania:

Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie ochrony, pomocy i wsparcia poprzez:

1. Rozpoznanie sygnałów przemocy wobec dorosłych i dzieci przez przedstawicieli różnych instytucji i podejmowanie działań mających na celu zatrzymanie przemocy.
2. Zapewnienie pomocy w formie umożliwienia osobom doznającym przemocy korzystania z pomocy medycznej, psychologicznej, terapeutycznej, duchowej, socjalnej i prawnej mającej na celu pomoc doraźną oraz pomoc w uwolnieniu się z sytuacji przemocy.
3. Zapewnienie pomocy psychologiczno-terapeutycznej dzieciom i młodzieży – świadkom lub ofiarom przemocy.
4. Realizowanie procedury „Niebieskiej Karty”.
5. Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.
6. Utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
7. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Świnna,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świnna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu,
- Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy w Świnnej,
- Ośrodek Leczenia Uzależnień w Żywcu,
- Komisariat Policji w Jelesni,
- Placówki oświatowe z terenu Gminy,
- NZOZ GPL Lekarz Rodzinny s. c. (ośrodek zdrowia)
- Kościół

Wskaźniki:

- liczba interwencji,
- liczba osób, którym udzielono pomocy,
- liczba wizyt monitorujących w środowisku,

- liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji,
- liczba złożonych formularzy „A” „Niebieskich Kart”,
- liczba wypełnionych formularzy „C” „Niebieskich Kart”,
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych ofiarom przemocy w rodzinie,
- liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego w Żywcu Wydział III Rodzinny i Nieletnich o zbadanie sytuacji rodziny w związku z możliwością zaniedbań opiekuńczo - wychowawczych wobec małoletnich dzieci,
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Cel Nr 3.

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

Podejmowanie interwencji wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez wszelkie oddziaływania przerywające przemoc w rodzinie i zapobiegające dalszej przemocy oraz działania ukierunkowane na zmianę zachowań agresywnych prowadzących do przemocy w rodzinie w tym:

1. Udzielanie informacji sprawcom przemocy o możliwościach udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, realizacja programów dla sprawców przemocy.
2. Zapewnienie pomocy psychologiczno – terapeutycznej osobom stosującym przemoc w rodzinie i nadużywającym alkoholu.
3. Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieska Karta”
4. Przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc w rodzinie i nadużywającymi alkoholu.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej,
- Komisariat Policji w Jeleśni,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świnna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu,
- Ośrodek Leczenia Uzależnień w Żywcu,
- Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy w Świnnej,
- NZOZ GPL Lekarz Rodzinny s. c. (ośrodek zdrowia),
- Sąd Rejonowy w Żywcu.

Wskaźniki:

- liczba podjętych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba zwołanych posiedzeń zespołu w trybie interwencyjnym,
- liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „D” „Niebieska Karta”,
- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów,
- liczba wniosków złożonych do GKRPA o przeprowadzenie rozmowy profilaktyczno-diagnostycznej i/lub skierowanie na leczenie odwykowe i/lub na badanie do biegłych sądowych,
- liczba zawiadomień złożonych do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 KK,
- liczba pism do Kuratorów Zawodowych o złożenie wniosku w Sądzie Rejonowym w Żywcu Wydział II Karny w celu orzeczenia wykonania kary

- pozbawienia wolności wobec skazanego prawomocnym wyrokiem, który nadal stosuje przemoc w rodzinie
- liczba przeprowadzonych rozmów

Cel Nr 4.

Ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród dzieci i młodzieży.

Działania:

1. Realizacja szkolnych programów edukacyjno – wychowawczych adresowanych do dzieci i młodzieży, w zakresie występowania, zapobiegania i ochrony przed zjawiskiem przemocy domowej.
2. Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanych wśród dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie aktywnych form spędzania czasu promujących zachowania bez agresji.

Realizatorzy:

- placówki oświatowe z terenu gminy Świnna,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świnna,
- Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej,
- organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje działające na terenie Gminy,
- Kościół (duchowni)

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych programów edukacyjnych w szkołach.
- liczba materiałów informacyjno - edukacyjnych

Cel Nr 5.

Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

Organizacja i udział w szkoleniach członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świnna,
- Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Świnnej,

Wskaźniki:

- liczba i wykaz szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie i liczba osób biorących w nich udział

VIII. Realizacja Programu.

Gminny Program przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie w Gminie Świnna realizowany jest od 2011r. Cele określone w Programie wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji oraz diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między

podmiotami: pomocą społeczną, ochroną zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, oświatą i innymi instytucjami zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzenie systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stała się niezależna i zaradna.

IX. Zakładane efekty realizacji Programu.

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.
3. Zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie liczby i różnorodności realizowanych programów profilaktyki.
6. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców gminy w sprawy przeciwdziałania przemocy.
7. Zwiększenie kompetencji służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

X. Źródła i formy finansowania Programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Świnna na lata 2022 – 2026 finansowany będzie z różnych źródeł, jednak podstawowym źródłem finansowania tego Programu będą środki z budżetu Gminy Świnna przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i profilaktyki uzależnień będące w dyspozycji:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dofinansowanie działań ujętych w Programie jest możliwe również ze strony:

1. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (np. Program Rządowy Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO 2021 - 2030).
2. Ministerstwa Rozwoju.
3. Ministerstwa Sprawiedliwości.
4. Ministerstwa Zdrowia.
5. Państwowych funduszy celowych (np. Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego).
6. Budżetu Województwa Śląskiego.
7. Budżetu Powiatu Żywieckiego.
8. Funduszy unijnych, szczególnie: Europejskiego Funduszu Społecznego:
  - a) na poziomie krajowym: Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój,
  - b) na poziomie regionalnym: Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027.
9. Organizacji pozarządowych, kościoła i związków wyznaniowych.
10. Podmiotów ekonomii społecznej.
11. Podmiotów gospodarczych.

Różnorodne formy wsparcia Programu mogą zostać uruchomione poprzez zastosowanie:

- realizacji zadań własnych i zleconych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- lokalnych zasobów instytucji publicznych,
- kapitału społecznego,
- zamówień publicznych dla realizacji zadań publicznych przez organizacje

- obywatelskie i inne podmioty,
- zlecenia realizacji usług organizacjom pozarządowym (dotacje, subwencje),
  - udzielania poręczeń organizacjom i przedsiębiorcom społecznym,
  - partnerstw zawieranych przez instytucje, organizacje pozarządowe
  - i przedsiębiorców,
  - filantropii i wolontariatu.

XI. Monitoring Programu.

Monitorowaniem realizacji programu zajmował się będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej i Zespół Interdyscyplinarny w oparciu o informacje i dane uzyskane na koniec każdego roku od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowane będą niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

XII. Sprawozdawczość.

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji wszystkich celów, zadań i działań ujętych w Programie. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Świnnej składa corocznie do 31 stycznia Wójtowi Gminy Świnna sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.